

VALENCIA NOVA

SEMANARI REGIONALISTE

Número solt, 5 céntims

La correspondència al Director

APAREIX ELS DUMENCHES

REDACCIÓ Y ADMINISTRACIÓ:

Plaza d'Espartero, núm. 3, entresuelo

Valencia-(Grau)

Número atrasat, 10 céntims

No se tornen els originals

APAREIX ELS DUMENCHES

La política cínica

Després del desastre colonial una gran postració anímica s'apoderà de totes les manifestacions de vida en les terres d'Espanya i a la política inconscient que fins a en-
tonces havia anat desent el antic solar del Estat ibèric amb ses ve-
leitats i amb ses concupiscencies vá
succeir pasats els primers tamps
de postració i dolor un altra época
en que els fets polítics semblaven
adquirir una serietat i una rectitut
que molt temps no se n'havia vist
en es asunts de governació del Es-
tat. I així en el període conserva-
dor com en els dos anys de poder
del molaguanyat Canalejas s'hai-
rá donat algú que altre moment
en que una ferma voluntat d'en-
carrilar la vida dels gobers posa-
ba esperança en els cors y lé en els
propis ideals als joves que plens
de voluntat anheiem qu'el crit de
renaiximent siga una afalagadora
realitat.

Mort Canalejas i asaltat el més
alt setial del poder executiu per el
Comité de Romanones un retrocés
insolit nos ha portat una altra vol-
ta als temps desdixats de la trage-
dia del imperi d'Espanya. Unica-
men en un país ahon el poble víxica
tristament reclut en la major de
les inopies mentals, se poden don-
nar sense protesta els fets polítics
que uns darrere d'altres han anat
susuint-se en estos ultims temps.

A la política inconscient ha su-
suint la política cínica i prova d'agó
son els fets ocorreguts durant les
dos últimes situacions ministeria-
s i aixina hem vist com un minis-
tre puja al banc blau i en plenes
Corts va llegir una retafila de pro-
iectes de Hasenda i acabada que
fon sa lectura va rebre mils de fel-
icitacions i son talent era per sos
partidaris posat als nuvois i als
pocs dies una crisis cambiava á
aquell de departament fen-lo minis-
tre d'Estat, i son successor té la
poca aprehensió de dir á la cara
del país que vé á implantar preci-
sament aquella retapla de refor-
mes. Pero hem vist més encara, en
una situació anterior un ministre
d'Instrucció no pogué resistir el
pes de les formidables acusacions
que dos diputats de la oposició li
fíren en plé Congrés resultat d'
aquelles denúncies una crisis par-
cial va sobrevindre i aquell home
ixqué del ministeri; tots creíem que
acusacions com aquelles incapacita-
rien á un polític pera ocupar car-
recs públics, pero no, aquell polític
mesos després ha segut nomenat
ministre una altra volta i lo
més grave es que á ell home civil
li ha segut confiada la cartera de
marina pera la cual segurament
careix de condicions, maxime ha-
vent per lo mitg projectes tan im-
portants com els plans de recons-
trucció de la esquadra. Pera
nosotros estos dos fets son fortam-
ent dolorosos pues estos dos ho-
mens son valencians.

Casos de política cínica con
estos podríen contarse á diari i lo
més trist es que res veem que mos
done esperances de un cambi d'
orientacions en els governs, pues
davant dels fets el nostre poble se-
guix impassible plé d'una criminal
pasivitat qu'el fá digne de totes les
vergonyes i de totes les desgracies.

LA VICTORIA DE "VALENCIA NOVA" ¡Adios Directe!

En el número tercer pertene-
xent al día 16 del pasat Febrer, do-
nabem el crit de alerta porque al
ferrocarril directe li había eixit un
mal enemigo. Nosatros sabíem des-
de antes de traure el semanari que
mentres els bons valencians dor-
míen tranquils esperant la tercera
subasta, atres, indignes de dirse va-
lencians, fíen traisió á la noble y
digna Valencia, regalant ó venent
tot el seu poderío, totes les seues
forses al domini casquil de alguns
personaches per quatre vots mal
contats, per agarrar un acta en la
política, ó per 7.000 duros al añ
com accioniste de les dos compa-
ñías de ferrocarrils que huf mos ex-
ploten. ¡Y este es el nostre grabat!
¡No nesecita comentar! Pues ben
palpable demostra qu'el carro que
ba per la carretera ha de tirar paca
Cuenca. Si als de la esquerra (mirant
paca Madrid) els se sa trencat el
ramal, y no als de la dreta, y ade-
més algú de la esquerra palanque-
cha la roda esquerra, á vore el car-
ro paca hon tirará.

Una cosa

que no es cosa

HILO es,

¿qué cosa es?

Es dir. Que nosatros sabíem
desde antes de publicar el semana-

ri (com diem) que había un interés
grandísim en fer frustrar el verda-
der proyecte del directe. Este, es,
el que partint de Madrid, pasa per
Tarancón, Montilla del Palancar,
Utiel á Valencia, aprobat per real
orden en 30 de Noviembre de 1910
y tret á subasta per primer vegá el
13 de Diciembre del mateix añ.
Esta subasta per sertes raons que
callem, fracasá, com fracasá la se-
gón, que se verificá, no habense
presentat postor.

Faltaba anar á la tercera, y en-
tonces les forses vives de Valencia,
ante la por de pedra tan important
millora com es la del directe, es
menecharen. A este temps, en molta
casualitat, el Gubern presentá á
les Cámares, el proyecte de lley,
autorisant la construcció de varios
ferrocarrils complementaris.

Entre estos, ni ya uno de Cuen-
ca á Utiel. Els valencians creuen,
y creuen molt bé, que la construc-
ció del tal ferrocarril perchudica al
directe, (casi casi diríem, que fon
criat aposta, pero no heu diem) y
se subleven, protesten y hasta se
parla de acudir á la terser subasta,
formant una compañía en capital
d'els pobles interesats. El enemigo,
veu el perill y entonses, fa correr la
veu que una compañía francesa,

també bol acudir, y en tals ánimos,
que inclús té un nou proyecte. Ha-
bent vist, que ningún periodic de
Madrid ni de Valencia, menos nos-
atros que protestarem en el núme-
ro anterior comprenen el choc, in-
tenta guañar terreno publicant en
un periodic de Valencia (pera ver-
goña dels valencians) el trasat de
un proyecte que no es més qu'el
verdader rival del directe, puesto
que no es més, que utilizar les vías
de les compañías que no els combé
la construcció del directe.

Estos vñes pasan por Cuenca, y
com se bullga que un señor que
pot molt, te interés en favorir á dita
rechío, arreplega á un prógimo
que per... gust ú atra cosa, fá un
proyecte que reventa als valencians
y no content en asó, pera machor
vergoña nostra, en cara ya un di-
ari de Valencia qu'el publica. Con-
que valencians. ¿Está ó no está en
perill el directe? Y ara, prensa im-
pial de Valencia que bullga son
bé, per humili que siga nostre se-
manari, feuli cas en sons denun-
sies, que may serán infundaes. Si
cuant donarem el crit de alerta, n'
haguereu fet, quisá, quisá, no se
haguera publicat el grabat que 's
publica.

g'les, pera qu'el comprador de allá
es crega qu' está fabricat allí.

Sinse esta estratagema, sería
molt fásil que no 's venera. Men-
tres puga ser, no volen rés que no
's tiga fabricat allí.

No caigau en la cursilería con-
traria de comprar cósos ruins per
el mero fet de tindre etiquetes quo
no sabeu llechir, pues apesar de ser
falta de patriotisme, se exposen á
que el fabricant que pot ser espa-
ñol, bos se se burle, fent la pillá
de cambiar al revés el nom espa-
ñol. Supongam una caixa de be-
tum negre pera netechar les botes
y supongam qu'el anunsio es en
castellá dirém:

Caja de betún negro

Chiremo al revés:

Ajaac el nuteborgen

Y ara pera burlarse més fá po-
sar al expendedor un lletreret que
diga: El Rey del Betún. La mejor
marca conocida hasta hoy. Precio
25 céntimos caja. Si el nom anara
en español no en vendría chens y
damunt així fora tot lo millor posi-
ble, no valdría res.

Conque patriotes, procurém en-
grandir la fabricasió y comers de
cada rechío y així per parts la de
tota España qu' una nasió, cuant
més fabrica, més rica es.

Ruins sons els gobers que ve-
nim sufrint; pero sinse l' achuda
nostra ningún podrá ser bó.

Conque paisans y paisanes, á
buscar els chéneros valencians y
cuant menos nó, per lo menos es-
pañols. ¿Qué en algún ram els tót
bem defectuosos? Pasensia. Cuan-
més se benga un chénero, més sen-
fabricará y al final de la corregu-
da, la práctica trau mestre.

Ham dit al alcamentar este tre-
ball, que el Aransel, será més
pronte ruin, que bó: y no ham dit
en intensió dañina, sinó porque
no atra cosa, pot esperarse en un
país ahon cheneralment el que ahir
era ministre de Hasienda, hui, es
de Marina y així sucesivamente. En
un país que pera donar eixida al
chénero, se preocupen més en tan-
car als contrabandistes, que en es-
tudiar el modo de no fer imposible
el trafic de bona fé.

¿Qué está susuint, en el tabaco,
mistos y atres materias?

Que mos trahuen lo que bolen y
no bal rés.

¡Ché! ¡Quina vergoña! D' esta
sort, ni es pot donar atre crit més
que el de ¡Vixca el contrabando!
Pero no. El contrabando, empo-
brix nostra hasienda, aném á evi-
tarlos, pero aném també á dema-
nar més protecció pera la industria
y comers do la nasió.

ROBERTO BALLESTER

L' ENAMORAT

AL ENTUSIASTA AMIO J. BALLESTER

¿Qui volent no 's sent poeta?

¿Qui volent chamay delira,

si á la que vól tant admira,

y té l' ánima desinquieta?

¿Qui tenint els ulls posats

en una dóna graciosa,

no li pareix molt hermosa,

si 'stán ells entusia mato...?

Si mirantee fit a fit

sense parlar se comprenen...

¿No 's veritat qu' els dos tenen

algo ficat en lo pit?

¿Si 's cobijen al calor

de un voler qu' els nnix tant...

PATRIOTISME

Espanols: si voleu que vostra
patria siga gran y fecunda, y torne
á ser la que sempre ha segut, si-
gau proteccionistes d'ella. No eco-
nomicament, sino com norma de
conducta en la vida del ciudadá.
En el primer consepte, no se pot
ser absolutament proteccioniste,
pues pera cada artícu, ya que esta-
blir un coefsient de fasilitat ó difi-
cultat de entrá en el país, segóns

la falta que mos fá y la competen-
sia que pot fer als pareguts ó igual
de nostra fabricasió. Ademés el
Aransel qu' es la expresió numé-
rica del Tratat de Comers, se for-
ma per una serie de compensacions
y consideracions de recíproca con-
veniencia que exclouix tot criteri
absolut. Pero una volta els artícu-
extranchers dins de casa á la vo-
luntat d' un Aransel asertat ó des-
asertat, segurament desasertat, es
la voluntat y la educasió del siuda-

dá y ciudadana (en este cás més
culpable qu' el ciudadá) quí ha de
marcar al comerciant el oriche de
'ls chéneros, que per més dema-
nats dehuen d' omplir sa tenda.
Siudadans, y siudadanes, cada ú
en sa rechío, feu alarde de que pre-
feriu els chéneros nasionals (y si
els yan fabricats en bóstra rechío
millor) als extranchers. Imiteu als
inglesos, els que á pesar de fabri-
car els españoles algún paper y li-
cors, mos fan posar el rotul en in-